

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННА СПРАВА»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (*окрім першого курсу*) за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено впродовж 2020-2021 навч. року за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за *анкетой для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми* **19 респондентів**, що склало **56%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Готельно-ресторанна справа» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1.

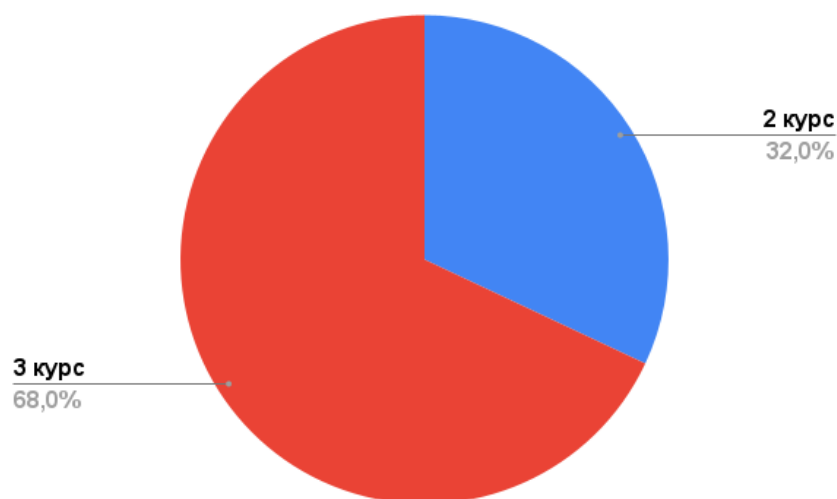

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Готельно-ресторанна справа» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Готельно-ресторанна справа» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	57,9	42,1	0	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	57,9	42,1	0	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	57,9	42,1	0	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	57,9	31,6	10,5	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	84,2	10,5	5,3	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	78,9	21,1	0	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	68,4	31,6	0	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	73,7	26,3	0	0	0
9	Обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)	42,1	52,6	5,3	0	0

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	36,8	36,8	26,3	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	42,1	31,6	26,3	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	78,9	21,1	0	0	0
13	Доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію	68,4	21,1	10,5	0	0
14	Якість методичних матеріалів дисциплін на НПП ТДАТУ	78,9	15,8	5,3	0	0
15	Доброзичливе ставлення співробітників деканату	89,5	10,5	0	0	0
16	Доброзичливе ставлення співробітників кафедри	89,5	5,3	5,3	0	0
17	Доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки	89,5	5,3	5,3	0	0

Вищі бали (максимальні відсотки за балом «5») здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «доброзичливе ставлення співробітників деканату, кафедри, бібліотеки», «співвідношення теоретичної і практичної частини».

Менші бали (максимальні відсотки за балом «3», по 26,3%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)», «залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах».

Загальну оцінку якості ОПП «Готельно-ресторанна справа» здобувачами вищої освіти різних курсів представлено у таблиці 2. Вищі бали поставили здобувачі СВО «Бакалавр» 2 курсу (83,3% опитаних оцінили на 5 балів та 14,7% на 4 бали).

Таблиця 2 - Оцінювання якості ОПП «Готельно-ресторанна справа» здобувачами вищої освіти різних курсів (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач вищої освіти	Бали				
		5	4	3	2	1
1	2 курс	83,3	14,7	2,0	0	0
2	3 курс	60,6	31,7	7,7	0	0

Інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ, які запропонували здобувачі вищої освіти при опитуванні, не надійшло.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2020-2021 навч. року за ОПП «Готельно-ресторанна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за **26 критеріями в 1 семестрі та 23 критеріями в 2 семестрі**.

Аналіз **231 анкети за перший семестр** (таблиця 3) та **184 анкет за другий семестр** (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		52,4	19,0	16,9	5,3	6,4
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	55,4	20,3	13,4	6,9	3,9
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	51,1	22,1	14,7	5,2	6,9
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	50,6	19,0	18,2	4,3	7,8
4	Слідкує за реакцією аудиторії	54,1	18,2	16,9	5,2	5,6
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	51,9	17,3	19,0	4,3	7,4
6	Володіє високою культурою мовлення	55,4	19,0	18,6	3,5	3,5
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	52,4	22,5	15,2	5,6	4,3
8	Проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи	50,2	16,9	19,0	3,5	10,4
9	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	57,1	19,9	13,4	3,9	5,6
10	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НІП	51,9	19,9	18,6	5,6	3,9
11	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	38,1	19,9	18,6	5,6	3,9
12	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	57,6	15,6	17,3	4,3	5,2
13	Ефективність організації дистанційного навчання	55,4	16,9	14,7	6,9	6,1
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		52,6	20,9	15,6	5,0	6,0
1	Проявляє професійну ерудицію	58,0	17,7	14,3	3,0	6,9
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	45,0	21,6	19,9	5,2	8,2
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	51,1	22,1	14,7	5,6	6,5
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	54,1	22,9	13,0	6,1	3,9
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	54,5	19,9	16,0	5,2	4,3
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		56,3	19,3	14,7	5,2	4,5
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	57,1	17,7	14,3	6,1	4,8
2	Пунктуальність, організованість	55,4	20,8	15,6	3,0	5,2
3	Вимогливість, наполегливість	54,1	21,2	14,7	8,2	1,7
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	53,2	17,3	17,7	5,2	6,5
5	Зрозумілі й оприлюднені критерії виставляння оцінок	52,8	20,8	14,3	6,5	5,6
6	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	55,0	19,9	13,9	5,6	5,6

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
7	Охайність, зовнішній вигляд	62,8	17,7	13,9	2,6	3,0
8	Доброчесність	59,7	18,6	13,0	4,8	3,9

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в **1 семестрі 2020-2021 навч. року** оцінені найвищими балами (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу», «використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «проявляє професійну ерудицію», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «пунктуальність, організованість», «охайність, зовнішній вигляд», «доброчесність».

Меншими балами (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) в I розділі оцінені критерії: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни», «проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи» та «ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі – «знайомить з останніми досягненнями науки», «наводить науково-обґрунтовані аргументи»; в III розділі – «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти», «зрозумілі й оприлюднені критерії виставляння оцінок».

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		77,9	11,3	8,5	1,4	0,9
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	76,6	13,0	7,6	1,1	1,6
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, виокремлює важливі моменти	76,1	13,0	8,7	0,5	1,6
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	76,6	11,4	9,2	1,1	1,6
4	Слідкує за реакцією аудиторії	78,3	10,9	8,2	2,2	0,5
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	78,8	9,8	8,7	2,2	0,5
6	Використовує сучасні педагогічні методи (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо)	77,7	11,4	8,7	1,6	0,5
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	79,3	10,3	8,2	1,6	0,5
8	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	78,3	10,9	8,7	1,1	1,1
9	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	78,8	10,9	8,2	1,1	1,1

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
10	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	78,3	10,9	8,2	1,1	1,1
11	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	78,3	11,4	8,7	1,1	0,5
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		76,4	11,3	10,0	1,4	0,9
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	76,6	10,9	10,3	1,1	1,1
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	75,5	10,3	12,0	1,6	0,5
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	76,1	12,5	9,2	1,6	0,5
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	77,2	11,4	9,2	1,1	1,1
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	76,6	11,4	9,2	1,6	1,1
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти (середнє значення)		78,7	11,1	8,4	1,2	0,5
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	80,4	9,2	8,7	1,1	0,5
2	Пунктуальність, організованість	78,3	10,9	9,2	1,1	0,5
3	Вимогливість, наполегливість	75,0	14,1	9,2	1,6	0,0
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	77,2	12,5	8,2	1,6	0,5
5	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	78,3	11,4	8,2	1,1	1,1
6	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	78,8	11,4	7,6	1,6	0,5
7	Доброчесність	83,2	8,2	7,6	0,5	0,5

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в 2 семестрі 2020-2021 навч. року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «ставить питання і мотивує до дискусії», «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» – «наводить науково-обґрунтовані аргументи», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «доброзичливість і тактовність, толерантність», «доброчесність».

Меншими балами (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) в I розділі оцінені критерії: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни» та «слідкує за реакцією аудиторії»; в II розділі – «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін 2 семестру 2020-2021 навч. року в 38 анкетах, де надані відповіді, залишені тільки позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

1. Викладачами кафедри ведеться активна робота за критеріями: «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)», «залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах», але 26,3% здобувачів відмітили ці показники «3» балами. З метою підвищення якості показників необхідно:

– інформувати і активно залучати всіх здобувачів ВО до заходів наукової і професійної діяльності;

– залучати практиків проводити науково-практичні семінари та екскурсії на підприємствах різних організаційно-правових форм господарювання;

– активніше залучати здобувачів ВО до наукових гуртків кафедри та науково-практичних заходів в ТДАТУ та за його межами.

2. Якість викладання навчальних дисциплін здобувачі ВО майже за всіма критеріями оцінили високими балами. Для підвищення якості критеріїв з якості викладання дисциплін, які були оцінені меншими балами пропонується:

– показувати здобувачам ВО, що викладач небайдужий до його успіхів і в взаєминах викладач-здобувач ВО, необхідно поєднувати формальне та неформальне спілкування;

– для забезпечення прозорості супроводу освітнього процесу знайомити студентів з відповідними документами, які розміщено на веб-сайті університету у відкритому доступі та проводити всі контрольні заходи у відповідний час в присутності інших студентів чим буде досягається їх прозорість;

– проаналізувати робочі програми дисциплін, щодо послідовності викладення матеріалу та практикувати творчий підхід із застосуванням засобів візуального супроводження матеріалу (мультимедійні презентації, «робочі зошити», наочний матеріал);

– надавати інформацію про новітні технології і наукові досягнення в сфері готельно-ресторанного бізнесу;

– проаналізувати і за необхідності оновити завдання до самостійної роботи та звернути увагу на забезпеченість навчально-методичними засобами (завдання, методичні вказівки, консультації, посилання на електронну бібліотеку університету та Інтернет-джерела).

Гарант ОПП «Готельно-ресторанна справа» за першим (бакалаврським) рівнем освіти
д.т.н., професор

Олеся ПРИСС

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР